

Per e-mail verzonden aan:

Mevrouw C. Schouten c.schouten@tweedekamer.nl
Mevrouw K. Yücel k.yucel@tweedekamer.nl

(In cc)

De heer H. Vedder h.vedder@tweedekamer.nl

Hilversum, 31 augustus 2016

Betreft: reactie informele marktconsultatie wetsvoorstel Aanpak Misstanden
Incassodienstverlening
Onze ref.:DB.NU|JvL

Geachte mevrouw Schouten/Geachte mevrouw Yücel,

Naar aanleiding van de door u gepubliceerde concept wettekst en toelichting met betrekking tot het wetsvoorstel Aanpak Misstanden Incassodienstverlening maken wij bij deze graag gebruik van de mogelijkheid onze op- en aanmerkingen te doen toekomen.

Op 24 maart 2015 reageerden wij reeds op de Discussienota initiatiefwet incassopraktijk ter gelegenheid van het 'ronde tafel gesprek' van 27 maart 2015.

DB.NU is van mening dat de impact van maatregelen genomen door incassobureaus voor schuldenaren groot is. Niet alleen voor schuldenaren met een problematische schuldenpositie, maar voor iedere schuldenaar. Nederland telt veel mensen in kwetsbare posities. Daarnaast moeten ook schuldeisers die zaken doen met een incassobureau erop kunnen rekenen, dat zij zaken doen met partijen die kennis van zaken hebben, een correcte benadering van hun klanten hanteren, waarbij hun geïncasseerde gelden veilig zijn en op wiens handelen door de overheid toezicht wordt uitgeoefend. Wij zijn mede om die redenen voorstander van een wettelijk regime incassobureaus aangaande.

Bredere omschrijving incassodienstverlening

In artikel 1 lid 1 van uw voorstel wordt de incassodienstverlening beperkt tot het innen van geld en het overnemen van een vordering. Incassobureaus kennen echter ook werkzaamheden die niet onder deze definitie vallen, maar wel gelet op de aard van het bedrijf onder deze wet zouden moeten vallen. Denkt u daarbij bijvoorbeeld aan het uit hoofde van juridische advisering benaderen van schuldenaren zonder dat direct sprake is van het invorderen, zoals door u bedoeld. Kort gezegd: alle werkzaamheden die direct of indirect verband houden met het exploiteren van een incassobureau.

Definitie incassovordering

In artikel 1 lid 1 wordt een incassovordering gedefinieerd als 'een vordering waarvoor kosten als bedoeld in artikel 96, tweede lid, onderdeel c, van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek in rekening worden gebracht.'

Deze definitie sluit iedere andere vordering die geïncasseerd wordt zonder dergelijke kosten in rekening te brengen uit. Daarmee kan een situatie ontstaan waarin wel vorderingen worden geïncasseerd via een incassobureau, maar niet onder de reikwijdte van deze wet komen te vallen.

In de toelichtende tekst wordt in afwijking op de conceptwettekst gesteld '...in rekening kunnen worden gebracht....' Inhoudelijk maakt dit al een groot verschil uit, maar het blijft een gegeven dat ook bij aanvulling van de definitie met 'kunnen' vorderingen waarop deze voorwaarde niet van toepassing is buiten het bereik van de wet gaan vallen.

Kosteloze inzage van incassobureauregister

In artikel 2 lid 1 wordt het incassobureauregister geïntroduceerd. In lid 7 wordt de opvraagbaarheid genoemd. Wij willen benadrukken dat kosteloze inzage van de *diverse* gegevens (vergelijkbaar met de informatie die opvraagbaar is ten aanzien van gerechtsdeurwaarders www.registergerechtsdeurwaarders.nl) wenselijk is, zodat het raadplegen niet wordt bemoeilijkt door een betaald portal (zoals nu gebruikelijk is bij de raadpleging van reguliere bedrijfsgegevens in het handelsregister en zoals u deels voorstelt in de toelichting).

Betalingsregeling of medewerking schuldhulptraject

In artikel 4 lid 2 sub f wordt de verplichting tot het accepteren van regelingsvoorstellen en het meewerken aan een schuldhulptraject geïntroduceerd. Hoezeer wij ook de achterliggende gedachte begrijpen, het verplicht stellen van het treffen van regelingen is in strijd met geldende wetgeving. Er bestaat voor schuldenaren in beginsel geen recht op betaling van vorderingen in termijnen. Ook rechters mogen geen betalingsregeling opleggen aan partijen (iets wat in de praktijk bij zittingen vaak door gedaagden wordt gevraagd en zelfs vaak als enig verweer wordt opgevoerd). (6:29 BW) Schuldeisers kunnen daartoe niet verplicht worden en dus kunnen ook de partijen die namens hen vorderingen incasseren daartoe niet verplicht worden.

In het verlengde geldt hetzelfde voor de genoemde medewerking aan een schuldhulptraject. Deze verplichte medewerking valt immers (zeker ook in praktische zin) eveneens onder het hoofdstuk 'regeling van een vordering'.

Gerechtsdeurwaarders uitzonderen van deze wet

Gerechtsdeurwaarders hebben op basis van de (dit jaar nog gewijzigde) Gerechtsdeurwaarderswet al te maken met bijzonder uitgebreide en gedetailleerde regulering en controle op de naleving van alle regelgeving. Naleving wordt niet alleen gewaarborgd door de controles door de toezichthouder en de tuchtrechter, maar bijvoorbeeld ook door de wettelijk verplichte kwaliteitsaudits en de voortdurende aandacht binnen (ook de opleiding van) de beroepsgroep voor het e.e.a. Binnen deze complexe, ingrijpende en kostbare regelgeving lukt het gerechtsdeurwaarders om ook incassowerkzaamheden op een kwalitatief goede manier en met waarborgen omgeven uit te voeren.

Wij benadrukken nogmaals dat voor incassowerkzaamheden die door gerechtsdeurwaarders worden uitgevoerd geldt dat deze onder exact hetzelfde zware regime van de Gerechtsdeurwaarderswet vallen als de ambtelijke werkzaamheden.

U stelt in uw toelichting o.a. het navolgende:

Huidige wet- en regelgeving

Ondanks de misstanden die de afgelopen jaren zijn geconstateerd, is de regelgeving slechts in beperkte mate aangescherpt. Incassobureaus hebben geen wettelijke bevoegdheden, maar dreigen daar wel mee. Bovendien kan en mag iedereen in opdracht van een ander incassovorderingen innen. In de praktijk voeren volgens onderzoek van de ACM niet alleen incassobureaus, maar ook advocaten, boekhouders, administratiekantoren en bedrijven met een deurwaarderspraktijk deze diensten uit. Het is daarom moeilijk om grip te krijgen op de incassobranche, helder toezicht te houden en duidelijk eisen te stellen aan de kwaliteit van incassodienstverlening. De wetgever is de afgelopen jaren echter terughoudend geweest daar met weten regelgeving iets aan te veranderen. (Onderstrepingen, cursiveringen etc. zijn van ons.)

U maakt in deze tekst volstrekt ten onrechte een koppeling met gerechtsdeurwaarders. Dit stukje tekst is uitermate negatief en schaaft de gerechtsdeurwaarders onder 'iedereen' (lees: ieder ander) in de tweede zin van het tekstblok. En – zo vervolgt u uw toelichting – 'daarom is het moeilijk om grip te krijgen op de incassobranche'. Alsof gerechtsdeurwaarders onderdeel uitmaken van een restgroep die 'ook nog aan incasso doet'.

Dat uit 'onderzoek van de ACM' is gebleken dat ook gerechtsdeurwaarders aan incasso doen geeft een verkeerde indruk: dit is wettelijk geregeld in de Gerechtsdeurwaarderswet. Ook onjuist is dus dat het moeilijk is gebleken 'om grip te krijgen op de incassobranche, helder toezicht te houden en duidelijk eisen te stellen aan de kwaliteit van incassodienstverlening', althans waar het gaat om de incassodienstverlening door gerechtsdeurwaarders.

Toezicht, kwaliteitseisen en tuchtrecht zijn allemaal geregeld in de Gerechtsdeurwaarderswet. Zoals wij in onze brief van 24 maart 2015 al meldden zou de regelgeving die al sinds 2001 voor gerechtsdeurwaarders geldt juist als voorbeeld kunnen dienen voor de (regulering van de) incassobranche. Sterker nog; ook het nu door u opgestelde wetsvoorstel kent niet de strengheid en uitgebreidheid aan regelgeving waaronder gerechtsdeurwaarders hun incassowerkzaamheden uitvoeren.

Omdat uw toelichtende tekst ook dient als basis voor de Memorie van Toelichting verzoeken wij u de gerechtsdeurwaarder niet op deze onjuiste wijze te etaleren. Het doet geen recht aan de feitelijke en formele situatie waarbinnen gerechtsdeurwaarders opereren.

Verjaarde vorderingen

In uw toelichtende tekst (en ook in de tekst op uw website) haalt u als concreet consumentenprobleem verjaarde vorderingen aan. U stelt (zo begrijpen wij uw tekst) te citeren uit het rapport van de ACM uit 2014 *Kwantitatief onderzoek naar de aard en omvang van de incassoproblematiek onder consumenten*. Wij hebben in dit rapport dit onderdeel niet terug kunnen vinden.

U bestempelt het incasseren van verjaarde vorderingen als een misstand, maar dit doet u ten onrechte. Het is wettelijk toegestaan om verjaarde vorderingen op te vorderen en te incasseren. Betalingen die in mindering worden gedaan kunnen niet als onverschuldigd worden teruggevorderd. Wanneer een verjaarde vordering wordt voorgelegd aan de rechter mag deze de verjaring zelfs niet ambtshalve toetsen (3:322 BW). Een schuldenaar zal zelf een beroep op verjaring moeten doen. Kortom: een schuldeiser kan een verjaarde vordering voorleggen aan een rechter en daardoor een afdwingbare vordering verkrijgen.

Incasseren van opgekochte vorderingen

Voor zover u bedoeld heeft de praktische problemen verbonden aan het incasseren van oudere vorderingen aan banden te leggen dan is de vertaling o.i. juridisch niet correct. Bij het door derden opkopen van vorderingen komt het in de praktijk vaak voor dat actie wordt ondernomen door de koper (bijvoorbeeld een incassobureau) op facturen die al lang openstaan en waarvan als gevolg van de verkoop en daarbij gemaakte afspraken de achtergrond niet helder is (vanwege het ontbreken van onderliggende stukken). Vaak wordt een schuldenaar op 'goed geluk' aangeschreven in de hoop dat percentage X van het aantal aangeschreven toch snel zal betalen. De praktijk leert dat schuldenaren die inhoudelijke vragen hebben deze vaak niet beantwoord krijgen. De aanschrijvingen stoppen daardoor soms abrupt (soms ook niet en vindt herhaling plaats zonder een inhoudelijke reactie) zonder enigerlei reactie, zodat schuldenaren in het ongewisse blijven over de vraag of zij nu wel of niet 'ooit' nog worden benaderd. Deze gang van zaken wordt vaak mede veroorzaakt doordat verkopende partijen na de overdracht van de vordering geen bemoeienis meer (willen) hebben met de verkochte vordering. Daardoor gaan bijvoorbeeld ook aantekeningen van contacten verloren. Dus ook wanneer (zoals u nu regelt in uw wet) wel een factuur of overeenkomst moet kunnen worden overgelegd aan de vragende schuldenaar, er is geenszins zekerheid dat 'alles' wat met de transactie te maken heeft gehad wordt overgedragen of gecontroleerd kan worden.

Partijen die verkopen willen immers het liefst met een redelijk rendement uitstappen en er 'geen geld en tijd meer aan kwijt zijn' en de kopende partij wil het liefst met een minimum aan inspanningen, tijd en geld er zoveel mogelijk aan verdienen. Deze praktijk van verkoop (soms meerdere keren per vordering) is een voedingsbodem voor veel ellende bij schuldenaren. Wij begrijpen uw standpunt op dit onderdeel, dat procentueel gezien waarschijnlijk voor een groot deel van de incassoproblemen verantwoordelijk is, dan ook minder goed.

Eerder verzochten wij u al aandacht voor onder andere dit punt. Wij begrijpen uit de door u nu gepresenteerde wettekst en toelichting dat u het invorderen van gekochte vorderingen niet wilt aanpakken, terwijl nu juist het incasseren van eigen vorderingen niet toegestaan zou moeten worden.

Met de aankoop van vorderingen zijn immers forse investeringen gemoeid die ook weer terugverdiend moeten worden. Hierdoor verdwijnt de onafhankelijkheid van incassobureaus en worden zij direct belanghebbende. Het is niet voor niets dat het gerechtsdeurwaarders vanwege hun onafhankelijke positie is verboden om vorderingen te kopen en om eigen vorderingen te incasseren.

Bedrijfsmatig als incassobureau incasseren van eigen vorderingen

DB.NU vroeg eerder ook al aandacht voor een opkomende tendens bij (met name) volume-aanbieders ('groot incassanten') (schuldeisers) die hun eigen onbetaalde vorderingen door een eigen incasso-afdeling en/of incassobureau laten incasseren. Deze constructie is mede een gevolg van de Wet normering buitengerechtelijke incassokosten (kort: WIK) die het mogelijk maakt voor schuldeisers om onbetaalde vorderingen te verhogen met incassokosten, zonder dat een externe incassopartij die incassowerkzaamheden uitvoert. DB.NU is dan ook primair van mening dat het schuldeisers (inclusief incassobureaus m.b.t. de door hen opgekochte vorderingen) verboden moet worden om hun eigen vorderingen te incasseren.

Het lijkt nooit de bedoeling van de wetgever te zijn geweest dat de WIK zou resulteren in het op bijzonder grote schaal 'groot verdienen' aan het incasseren van de eigen vorderingen. De vergelijking die u trekt met het incasseren van een eigen vordering 'door de medewerker van de bakker' miskent de ernst van de situatie. U kunt die situatie niet vergelijken en op één lijn zetten met een verzekeraar die 100 medewerkers op haar incasso-afdeling aan het werk heeft.

Maar daar waar schuldeisers praktisch gezien zelf als incassobureau gaan opereren (vaak onder een andere naam, waardoor de transparantie richting de schuldenaar vaak verdwijnt) zullen zij ook minimaal aan dezelfde eisen moeten voldoen als die aan incassobureaus gesteld gaan worden. En zoals dat voor gerechtsdeurwaarders dus allang het geval is.

We vinden het een gemiste kans dat u beide punten nu in uw nieuwe wetsvoorstel 'laat liggen'. Sterker nog: u versterkt het fundament voor deze onwenselijke praktijken. Daarmee regelt u niet alleen een groot deel van de problematiek die u wilt aanpakken niet, maar u creëert ook een 'non level playing field'.

Ook fysieke bereikbaarheid incassobureau

In de toelichting maakt u melding van het 'zowel digitaal als telefonisch goed bereikbaar zijn' van het incassobureau. Waarom noemt u niet de verplichting om ook fysiek bereikbaar te zijn (baliefunctie), zodat schuldenaren in een persoonlijk onderhoud over hun zaken kunnen praten of zaken direct kunnen afdoen? Veel schuldenaren hebben daar behoefte aan en velen hebben behoefte aan het kunnen doen van contante en/of pinbetalingen.

Introductie tijdvenster voor incassowerkzaamheden

Wij geven u nog in overweging om te regelen op welke dagen en tijdstippen schuldenaren mogen worden benaderd door incassobureaus (zoals voor gerechtsdeurwaarders is geregeld).

Gebruik van deurwaardersbriefpapier bij incasso

Onder *Het op gepaste wijze benaderen van debiteuren en het achterwege laten van ongeoorloofde drukmiddelen* vermeldt u (o.a.) 'het gebruiken van briefpapier van een advocatenkantoor of gerechtsdeurwaarderskantoor, terwijl de uitoefening van de incassoactiviteit niet is voorbehouden aan de betreffende beroepsgroep'. U maakt op dit punt een onterechte koppeling. Het is gerechtsdeurwaarders wettelijk toegestaan incassowerkzaamheden uit te voeren. Zoals al gesteld vallen deze werkzaamheden (wij verwijzen u naar de Gerechtsdeurwaarderswet) onder dezelfde stringente regels als ambtelijke werkzaamheden. Uit de door u nu gebruikte tekst maken wij op dat u het gerechtsdeurwaarders wilt verbieden hun eigen briefpapier te gebruiken voor het uitvoeren van incassowerkzaamheden. Wij verzoeken u uw toelichting op dit punt aan te passen.

Verplichting derdengeldrekening

Wij geven u eveneens in overweging om te regelen dat ook incassobureaus derdengelden verplicht op een afzonderlijke beschermde rekening moeten ontvangen en administreren en dat uitbetaling naar de kantoorrekening slechts onder voorwaarden kan plaatsvinden. Uiteraard zal hieraan een persoonlijke verantwoordelijkheid voor de bestuurder en eigenaar moeten worden gekoppeld.

Strakkere en bredere inkleding eisen vakbekwaamheid|sancties

Ons inziens komt niet uitdrukkelijk naar voren dat er ook eisen worden gesteld aan de vakbekwaamheid e.d. als het gaat om de eigenaar (die een ander kan zijn dan de oprichter die u wel noemt) en bestuurder (die een ander kan zijn dan de eigenaar of oprichter).

Uit uw toelichting komt naar voren dat het de onderneming is die als uiterste consequentie van wangedrag een verbod tot handelen opgelegd kan krijgen. De onderneming zal veelal een BV zijn. Een verbod van de ene BV zal gemakkelijk omzeild kunnen door het oprichten van de volgende BV. Wellicht is het zinvol om sancties toe te passen op niet alleen de onderneming, maar ook bestuurders en eigenaren.

Inkorting overgangstermijn

Wij zijn van mening dat een overgangstermijn van 5 jaar wel bijzonder lang is. Gelet op de urgentie van het onderwerp, het gegeven dat deze wet eind 2014 al werd aangekondigd en naar het zich laat aanzien niet voor 2017 het licht zal zien lijkt het ons redelijker om een overgangstermijn van maximaal 3 jaar aan te houden.

Conclusie

Samengevat is Deurwaardersbelangen.Nu van mening dat:

1. alle door incassobureaus uitgevoerde werkzaamheden onder de werking van de wet zouden moeten worden gebracht.
2. de definitie van wat een incassovordering is moet worden aangepast.
3. uitgebreide inzage van gegevens in het incassobureauregister kosteloos moet zijn.
4. de verplichting tot het treffen van een betalingsregeling en de verplichte medewerking aan schuldhelpverlening moeten worden geschrapt.
5. gerechtsdeurwaarders uitdrukkelijk moeten worden uitgezonderd van de wet.
6. de toelichtende tekst onder 'huidige wet- en regelgeving' voor wat betreft gerechtsdeurwaarders moet komen te vervallen.
7. het incasseren van verjaarde vorderingen niet als misstand moet worden gekenmerkt.
8. de wet zou moeten voorzien in een verbod op het incasseren van eigen vorderingen.
9. ook fysieke bereikbaarheid van een incassobureau wordt geregeld.
10. een tijdvenster voor het verrichten van incassowerkzaamheden wordt geïntroduceerd.
11. het (kennelijke) verbod op het gebruik van gerechtsdeurwaarderspapier voor incassowerkzaamheden uitgevoerd door gerechtsdeurwaarders uit de toelichting wordt geschrapt.
12. een derdengeldrekening verplicht wordt gesteld.
13. een strakkere en bredere inkleding van de eisen omtrent vakbekwaamheid en sancties plaatsvindt.
14. de overgangstermijn wordt vastgesteld op maximaal 3 jaar na inwerkingtreding van de wet.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd, verzoeken u aandacht en actie voor genoemde punten en zijn uiteraard graag bereid nader overleg te voeren.

Hoogachtend,
Bestuur Nederlandse Belangenvereniging Gerechtsdeurwaarders

J. van Lunteren
Bestuurslid

Nederlandse Belangenvereniging Gerechtsdeurwaarders
Koninginneweg 13
1217 KP Hilversum
Telefoon 035 750 54 53

Bank NL17RABO0184338743
Mail info@deurwaardersbelangen.nu
Internet deurwaardersbelangen.nu
KvK 60729112